

МРЕЖА ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ НА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Е-БИЛТЕН бр. 21

јануари - декември, 2021

www.ruralnet.mk

СОДРЖИНА

Активности и постигнувања на Мрежа за рурален развој на СМ

3

Одржан вториот Балкански рурален парламент.....	4
Одбележување на Меѓународен ден на руралните жени.....	5
Започна со работа Работилницата за преработка на храна во Пехчево.....	6
Приказни од зелени бизниси од Балканот.....	8
Завршна конференција за затворање на проектот „NAGE – Вмрежување и застапување за зелена економија“.....	8
Започна со имплементација „Програмата на УСАИД за развој на заедницата“.	9
Интервенции според принципите на пристапот за развој на пазарни системи (market system development пристап).....	11
Активности на тематските групи на Мрежата за рурален развој.....	12

Активности и постигнувања на организациите-членки на Мрежа за рурален развој на СМ

13

Нови авантури на аеродромот Стенковец со „Аероклубот Скопје“.....	14
Активности за развој на културата и туризмот на „Арт Поинт – Гумно“.....	15
„Еко Логик“ за позитивни промени во животната средина!.....	16
Заштита на геолокалитетот Куклица е главна тема на активностите на здружението „Извор“.....	20
Интернет порталот „aberdojde.mk“ на Здружението „Рурален центар Огражден“ со нови содржини од руралниот развој.....	20
„Ин Виво“ – Од производство на биохумус до подобрени социо-економски услови и инклузија на сите граѓани.....	21
Рурален развој во малешевско-пијанечкиот регион поддржан од „ЛАГ Малеш-Пијанец“.....	22
„Меден Исток“ произведува мед на одржлив начин.....	23
„Мрежа на млади фармери“ ги охрабрува младите да размислуваат за кариерното советување и социјалното претприемништво.....	24
„Регионален центар за застапување“ со активности за младите и одржливиот развој.....	25
„Рурална коалиција“ продолжува со унапредување на руралниот развој.....	26
Локалниот развој, животната средина и претприемништвото во фокусот на „ЦеПроСАРД“.....	29

Активности и постигнувања на Мрежа за рурален развој на СМ

Одржан вториот Балкански рурален парламент

Во организација на Балканската мрежа за рурален развој во која членува Мрежата за рурален развој на СМ, се одржа вториот Балкански рурален парламент на 15 и 16 јуни во Охрид. МРР зема активно учество во организација и поддршка на дводневниот рурален парламент на кој учествуваа повеќе од 60 чинители и засегнати страни од руралните средини од земјите на Западен Балкан, вклучувајќи претставници на граѓански организации, влади, релевантни донатори, носители на одлуки и други. Вториот Балкански рурален парламент беше финансиски поддржан од Секретаријатот - Постојана работна група за регионален рурален развој во Југоисточна Европа (SWG).

Покрај присуството на чинителите од Западен Балкан, Балканскиот рурален парламент беше активно следен онлајн од многу чинители од секторот на рурален развој меѓу кои претставници на Европската комисија и релевантни организации од ЕУ кои се вклучија во разговорите за предизвиците и активностите кои треба да се преземат за подобрување на благосостојбата на руралните заедници во Западен Балкан.

За време на дводневната програма која беше збогатена со теренски посети на Охрид и Струга, учесниците имаа можност да видат впечатливи пејзажи, знаменитости и да го воочат потенцијалот за рурален туризам на регионот како и да слушнат инспиративни приказни од локални претприемачи.

Дел од крајните резултати на Балканскиот рурален парламент се развиените пакет клучни поенти поврзани со грижите и аспирациите на населението од руралните средини со цел влијаење на активностите на руралните заедници како и на владините политики во вид на Декларација.

Одбележување на Меѓународен ден на руралните жени

Зголемување на соработката за активно промовирање на позитивни примери на родова рамноправност, економско јакнење (посебно во делот на рушење на традиционалните норми и еднаков пристап на мажите и жените за сопственост на земјоделско земјиште и имот), воспоставување на механизми и поттикнувачки мерки за зголемување на бројот на рурални жени сопственици на земјоделско земјиште и имот, едукација и информирањето на жените од руралните средини за нивен економски и социјален развој.

Ова се дел од заклучоците на конференцијата на тема „Економско јакнење на жените од руралните средини во контекст на одржлив систем за безбедност со храна“ организирана од Националната федерација на фармери и Мрежата за рурален развој на СМ со поддршка на Шведската организација за развој We Effect. Конференцијата се одржа во повод одбележување на Меѓународниот ден на руралните жени – 15 октомври.

На настанот присуствуваа над 70 учесници од владини институции, невладини организации, донатори, рурални жени и земјоделци и се отвори дискусија за значењето на жените од руралните средини во системот за обезбеденост на храна и нивната значајна улога во развојот на земјоделството и руралните средини.

Исто така беа презентирани позитивни искуства и активности имплементирани од страна на невладиниот сектор (Национална федерација на фармери и Мрежата за рурален развој на СМ кои се поддржани од Шведската организација за развој We Effect) во насока на понатамошно поттикнување за преземање на конкретни чекори за позитивни промени за економско јакнење на жените од руралните средини.

Започна со работа Работилницата за преработка на храна во Пехчево

Посета на Работилницата за преработка на храна (Food Hub) во Пехчево

Секретарот за трговија и развој на заедницата во Вермонт, г-ѓа Lindsay Kurrle и претставниците од економскиот оддел на Амбасадата на САД во Северна Македонија, г-дин Andrew Moffat (економски службеник) и г-ѓа Розита Мреноски (економски персонал), на 2 јуни, посетија неколку локални фарми и вкусија традиционална македонска храна. Една од нивните постојки беше Работилницата за производство на локална храна во Пехчево, основана од Мрежа за рурален развој на СМ со поддршка на Шведската развојна организација We Effect.

Постојаното зголемување на потребата и побарувачката за свежа и локална храна ширум светот беше мотивација да се развие идејата за воспоставување на првата работилница за преработка на храна (Food Hub) во земјата како поддршка на локалните производители на различни нивоа: преработка, пакување, платформи за е-продажба, маркетинг, вмрежување итн.

Локалните земјоделци и преработувачи на храна од околината на Пехчево го препознаа целосниот потенцијал на идејата. Токму затоа оваа работилница за преработка на храна беше сместена во основното училиште во Пехчево, кое ја отстапи својата кујна за користење. Локалната акциска група Малеш-Пијанец ја презеде одговорноста за управување со работилницата.

Имајќи предвид дека ваквите работилници за преработка на храна се добро развиени во американската сојузна држава Вермонт, оваа посета беше интересна за обете страни кои имаат можност да разговараат за идеите за понатамошен развој на работилницата и за следните чекори за партнерство и соработка.

Работилницата за преработка на храна официјално започна со работа!

Работилницата за преработка на храна, како концепт, претставува кујна која е соодветно опремена и сертифицирана согласно правилниците за преработка и продажба на храна и HACCP стандардите и служи како заеднички простор во кој сите локални чинители може да закажат термин за приготвување и преработка на своите производи, притоа користејќи ја во целост опремата од работилницата за преработка на производите кои ќе ги набават. Покрај тоа, во работилницата за преработка на храна ќе се спроведуваат и различни обуки и настани за подготовка на традиционална храна, што придонесува за поголема соработка, и претставува можност за пренесување на знаењата на помладите генерации и за постигнување на поголема инклузија.

Со отворањето на оваа работилница за преработка на храна се цели во иднина да се зголеми и подобри локалното производство и преработката на свежа храна, да се зголеми продажбата, локалната вработеност и позитивното економско влијание.

Оваа активност е реализирана во рамки на проектот „Организациски развој на МРР и развој на одржливи модели за обезбеденост со храна во локалните заедници“, поддржан од We Effect.

Приказни од зелени бизниси од Балканот

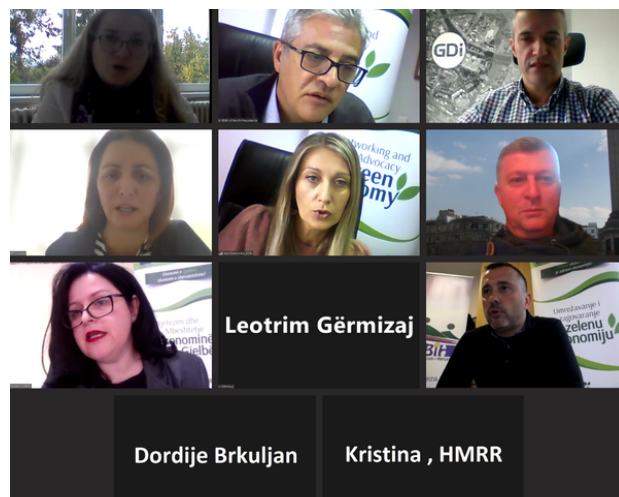
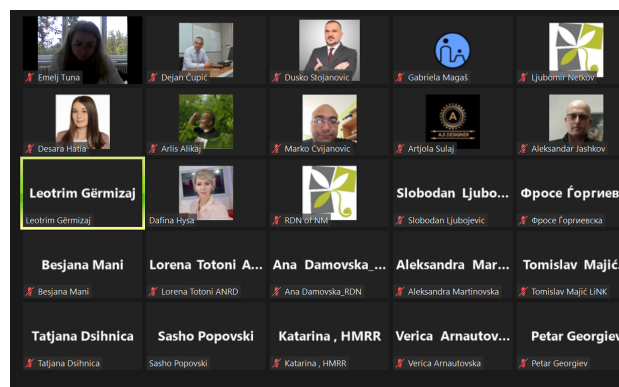
Погледнете ги приказните за некои од зелените бизниси во земјите на Западен Балкан во [видеото на овој линк](#) и инспирирајте се од нивната визија.

Видеото е подготвено во рамки на проектот „NAGE – Вмрежување и застапување на зелена економија“, финансиран од ЕУ и имплементиран од членките на Балканска мрежа за рурален развој меѓу која и Мрежата за рурален развој на СМ.

Завршна конференција за затворање на проектот „NAGE – Вмрежување и застапување за зелена економија“

MPP и партнерските организации ги прославија заедничките успеси и постигнувања на завршната конференција за затворање на проектот „Вмрежување и застапување за зелена економија“ финансиран од ЕУ. На конференцијата свое излагање имаа претставници од сите партнерски организации вклучувајќи ги Мрежата за рурален развој на СМ, Мрежата за рурален развој во Босна и Херцеговина, Мрежата на организации за рурален развој на Косово, Мрежата за рурален развој на Црна Гора, Мрежата за рурален развој на Србија, Албанската мрежа за рурален развој и Хрватската мрежа за рурален развој. Учесниците се осврнаа на проектните активности и постигнатите резултати, ја презентираа [дигиталната платформа](#) и мобилната апликација на Балканската мрежа за рурален развој и ги посочија добрите практики и позитивните примери. Практиките на зелена економија не застануваат тука. Партнерските организации се решени да продолжат со своите активности за промовирање на зелената економија.

Започна со имплементација „Програмата на УСАИД за развој на заедницата“

Во јуни 2021 година, Мрежата за рурален развој на СМ започна со имплементација на новата Програма на УСАИД за развој на заедницата. Главната цел на Програмата е одржлив развој на руралните средини во Северна Македонија преку зголемена вклученост на локалните чинители во препознавање и приоритизација на вистинските потреби на заедницата – при тоа потпирајќи се на сопствените ресурси и на зголемениот ангажман на јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор во заедничките социо-економски и еколошки иницијативи. Таа е имплементирана во соработка со ЛАГ Плачковица, ЛАГ Малеш-Пијанец, ЛАГ Беласица-Огражден, ЛАГ Бојмија и ЛАГ Абер-2015 како и СЕГ Холдинг.

Програмата на УСАИД за развој на заедницата ќе се залага, промовира и помага рамномерен економски развој предводен од иницијативи на локалните чинители во рурални средини. Програмата ќе биде имплементирана во 3 плански региони во државата (Источен, Североисточен и Југоисточен) преку 5 ЛАГ-а кои вклучуваат 18 општини: Богданци, Валандово, Гевгелија, Дојран, Босилово, Василево, Ново Село, Струмица, Конче, Карбинци, Радовиш, Штип, Берово, Делчево, Пехчево, Старо Нагоричане, Куманово и Липково. Вкупно 395 села се опфатени со овие целни општини.

Како дел од клучните локални чинители за развојот на заедниците се Локалните акциски групи (ЛАГ-ови), општините, чинителите од приватниот сектор, граѓанските организации и локалните граѓански иницијативи, носителите на политики и други.

Учество на Форумот за земјоделски политики 2021

Претставници на Програмата на УСАИД за развој на заедницата неодамна присуствуваа на Форумот за земјоделски политики 2021 во Србија на тема зелена агенда за Западен Балкан.

На форумот беше претставена Програмата, нејзиниот концепт, цели и очекувано влијание како успешен пристап кој може да придонесе кон одржлив развој на руралните средини. Исто така, овој модел може да биде реплициран и во останатите земји на Западен Балкан.

На форумот кој се одржува секоја година присуствуваа повеќе од 160 учесници од земјите на Западен Балкан и од Европската Унија меѓу кои претставници на државни институции, универзитети, приватен сектор, меѓународни организации, граѓански организации, земјоделци и стопански комори. Настанот беше организиран под покровителството на Министерството за земјоделство, шумарство и управување со водите на Република Србија и Секретаријатот - Постојана работна група за регионален рурален развој.

Зелената агенда како главна тема на форумот е од суштинско значење за земјите од Западен Балкан. Нејзината имплементација значи зајакнување на позициите на земјоделците во синџирот на снабдување на храна, зголемување на нивните приходи, конкурентноста, производството на нутритивна и здрава храна, привлечноста на регионот за инвестиции и туризам, економските можности и можностите за вработување.

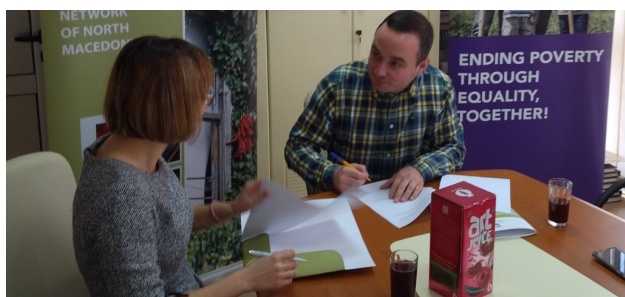
Средби со локални чинители

Во рамки на Програмата на УСАИД за развој на заедницата беа остварени повеќе од 86 средби со локални чинители од повеќе од 18 општини. За време на работните состаноци и средби, претставници од имплементаторот на Програмата и партнерските организации ЛАГ-ови ги презентираа можностите, целите и планираните активности на Програмата. Покрај претставниците од единиците на локална самоуправа и од граѓанскиот сектор, Програмата за развој на заедницата особено ќе се фокусира на вклучување на приватниот сектор, и негова поддршка во обезбедување на финансии на локално/регионално ниво, поврзување на различни извори на финансирање и поддршка во градење на капацитети.

Овие активности се дел од Програмата на УСАИД за развој на заедницата, поддржана од Агенцијата за меѓународен развој на Соединетите Американски Држави (УСАИД).

Интервенции според принципите на пристапот за развој на пазарни системи (market system development пристап)

Во периодот од јуни до декември, Мрежата за рурален развој на СМ во рамки на проектот „Организациски развој на МРР и развој на одржливи модели за обезбеденост со храна во локалните заедници“, поддржан од We Effect и Sida, спроведе околу 50 интервјуа преку кои успеа да идентификува одредени проблеми во локалните заедници. Со примена на принципите на пристапот за развој на пазарни системи (market system development пристап), беа дефинирани две пилот интервенции.

Овој пристап цели кон идентификување на основните причини за слабиот напредок на некои пазари кои се од особено значење за населението во руралните средини, со цел да се создаде долгорочна промена која ќе има големо позитивно влијание врз заедницата. Пристапот стреми кон промена на начинот на кои функционираат пазарите така што луѓето со ниски приходи ќе бидат вклучени во придобивките од економскиот раст и развој. Проектните интервенции, дефинирани според овој пристап, се наменети за руралните заедници со особен фокус на посиромашните членови на заедницата.

Првата пилот интервенција „Поддршка за воспоставување на синџири на вредност во сектор овошје, потсектор калинка“ ќе придонесе кон подобрување на пристапот до пазарите и подобрување на продуктивноста и стандардите за производство во секторот. Компанијата за производство и продажба на сок од калинка, која е интервентен партнер во пилот интервенцијата, е на почетокот од својот развој и поради тоа ќе работи кон градење на довербата со купувачите и производителите на калинка. Во исто време, интервенцијата ќе овозможи пристап до пазарот на крајни производи преку развој на маркетинг и промотивни активности. Втората пилот интервенција „Јакнење на синџирите на вредност во сектор зеленчук, потсектор кромид“ цели кон подобрување на пристапот до пазарите и зголемување на продуктивноста преку примена на агро-технички мерки и стандарди во производството. Идентификувана е компанија која ќе го откупи производот и таа е подготвена да соработува со потенцијалните добавувачи – земјоделци. Преку договорно производство, тие понатаму ќе ги градат заедничките односи и соработката.

Соработката со интервентните партнери започна со потпишување на меморандуми за соработка со претставници од двата интервентни партнери од Богданци во присуство и на претставниците од Шведската организација за развој We Effect.

Дополнително, за потребите на производителите и останатите вклучени чинители, Мрежата за рурален развој на СМ организира неколку обуки. Оваа пракса ќе продолжи и во иднина.

Активности на тематските групи на Мрежата за рурален развој

Жените од руралните средини имаат клучна улога во руралниот развој. На состанокот со тематската група за родова еднаквост и економско јакнење на жените од руралните средини, учесничките разговараа за проблемите на жените во руралните средини кои беа особено продлабочени поради пандемијата од КОВИД-19 како и за идни активности на тематската група. Целта на состанокот беше жените од руралните средини да дадат сопствени сугестии и предлози за активности за следната година што би им помогнале во понатамошното нивно работење и дополнително економски би ги зајакнале.

Преку тематската група на млади, ги поттикнуваме младите од руралните средини да ги идентификуваат потребите на своите врсници. Покрај идентификување на проблемите, младите за време на еден од состаноците на тематската група активно работеа на понуда на можни решенија за истите. Некои од предлозите вклучуваа поддршка за отворање на „младински хабови“ во руралните населени места, развој на рурален туризам и креирање на нови понуди како и поддршка на бизнис идеи и иницијативи преку грантирање и регрантирање на млади претприемачи за модернизација и дигитализација на руралните бизниси, со посебен акцент на земјоделското производство.

На координативен состанок на тематската група на ЛИДЕР при Мрежата за рурален развој, на која присуствуваа претставници од ЛАГ Беласица-Огражден, ЛАГ Бојмија, ЛАГ Брегалница, ЛАГ Малеш Пијанец и ЛАГ Плачковица дискутираа за идниот план за работа на тематската група како и за предлози и активности до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за Националната програма за рурален развој за 2022 година. Овие предлози и мерки имаат за цел адаптирање на постоечките правилници и законски уредби на потребите и непреченото тековно работење на Локалните акциски групи (ЛАГ-ови) во државата.

Овие активности се реализирани во рамки на проектот „Организациски развој на МРР и развој на одржливи модели за обезбеденост со храна во локалните заедници“, поддржан од We Effect.

**Активности и постигнувања на
организацните-членки на
Мрежа за рурален развој на СМ**

Нови авантури на аеродромот Стенковец со „Аероклубот Скопје“

„Аероклубот Скопје“ кој се наоѓа на Спортскиот аеродром Стенковец, во Глуво Бразда, општина Чучер Сандево организираше бројни настани меѓу кои Денот за безбедност и Падобрански куп – Скопје 2021 со цел унапредување на руралниот развој, падобранството и поголемата афирмација на воздухопловните спортови.

Денот за безбедност се одржува втората сабота во март и на него учествуваат воздухопловци кои ги повторуваат знаењата за започнување на претстојната сезона на скокање од авиони и летање со едрилицы и авиони.

Падобранскиот куп во прецизно слетување – Скопје 2021 се одржа од 3 до 4 јули 2021 година под покровителство на Градот Скопје, „Аероклубот Скопје“ и приватни ентузијасты. Победник на натпреварот беше ветеранот Иван Спиридоновски од Скопје.

Во 2023 година „Аероклубот Скопје“ прави 100 години од своето постоење. Таа година воедно се одбележува и 100 години од Македонска авијација. За овој значаен јубилеј, Клубот ја планира иницијативата Зелено небо за искористување на сончевата енергија за полнење на електричните авиони и за сите други потрошувачы на електрична енергија.

Активности за развој на културата и туризмот на „Арт Поинт – Гумно“

Преку имплементација на проектот „Везилка“, делумно поддржан од македонското Министерство за култура, Здружението „Меѓународен центар за уметност и одржлив развој Арт Поинт – Гумно“ се приклучи кон иницијативата за чествување на 100-годишнината од раѓањето на Великанот на македонската култура – Блаже Конески. Здружението организираше Меѓународна ликовна колонија која имаше за цел потенцирање на важноста и големината на Конески, претворајќи ги стиховите од „Везилка“ во слики, објекти, фотографии и други облици на ликовниот израз.

Заради заштита од пандемијата, колонијата се одржа во два дела. Петмина членови на реномираната Либеречка школа за фотографија од Чешка гостуваа на креативното „Гумно“ во Слоештица во периодот од 26 август – 3 септември. И вториот дел од колонијата беше во знакот на Конески преку гостувањето на претставниците на современата уметничката сцена од Хрватска, Украина и Литванија во периодот од 17 – 26 септември. На традиционалниот настан Отворено студио што се одржа на 25 септември беа изложени над 30 дела од чешките фотографии и од тројцата ликовни уметници. Досега, изложбата ја посетиле над 100-тина домашни посетители како и посетители од Албанија и Германија.

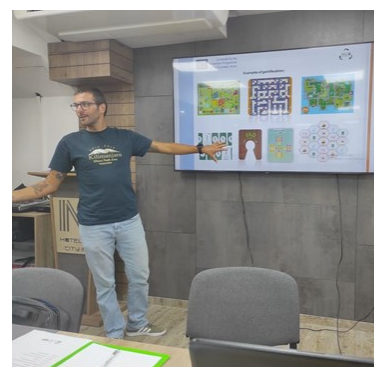
Дополнително, здружението го прослави успешното завршување на проектот „Откривање на скриените атракции“. Прекуграничниот проект, чија имплементација траеше 22 месеца, се реализираше со взаемна соработка помеѓу Општина Демир Хисар и Општина Клос од Албанија, кофинансиран од ЕУ. Активностите на проектот беа фокусирани на развој на туризмот, преку создавање пакети за авантуристички патувања во скриените катчиња на двете соседни земји, потпомогнати од „Арт Поинт – Гумно“ и „Флаг“ од Албанија како локални партнери. Повеќе за резултатите од проектот може да се најдат на [следниов линк](#).

„Еко Логик“ за позитивни промени во животната средина!

Проектот „Sustainable Development Goals for Pupils“ има за цел поттикнување на учениците кон поодржливи практики, обезбедување на онлајн дидактички ресурси, кои ќе овозможат едукација за целите за одржлив развој, преку развивање на критичко размислување, креативност и решавање проблеми како и едукација на наставниците/едукаторите за нивните дигитални вештини поврзани со учење на далечина. Во 2021 година, организацијата разви дидактички материјали за 17-те Цели за одржлив развој како и тренинг структура за едукацијата на наставници и методологија за учење на далечина.

Проектот „Innovative learning approach for circular chemistry in secondary education (Circle lab)“ се стреми кон развој на курсеви за обука на наставници, како и едукативни алатки на тема циркуларна економија, фокусирајќи се на одржлива хемија. Како една од планираните проектни резултатите е поставување на платформа која ќе понуди дигитални алатки како видеа, игри, интерактивни прирачници за едукација на ученици и наставници, зајакнување на свеста за одржливост и циркуларна економија, поддршка на активно граѓанство, нагласувајќи го нивниот интерес за STEAM предметите (наука, технологија, инженерство, уметност и математика). Во рамки на овој проект „Еко Логик“ организираше онлајн настан со цел поттикнување на дискусија за развој на висококвалитетни модули наменети за средношколци.

Главната цел на проектот „Design Thinking as a means to innovative product development in adult learning (D-learning)“ е споделување на методологијата на дизајнирано мислење и давање насоки како да се користи методологијата за потребите на институциите за образование на возрасни и развој на меѓусебни програми, односно интелектуални резултати. Во рамките на проектот беа реализирани два мултипликативни настани – сесии кои беа поделени на теоретски и практичен дел. [Прирачникот](#) кој беше развиен има намера да ги поддржи давателите на услуги за учење за возрасни во воведувањето на „дизајн размислување“ во нивната работа за справување со суштински проблеми преку идентификување на решенија ориентирани кон корисниците. Дополнително, организацијата изработи и [водич](#) наменет да им овозможи на обучувачите од институциите за образование за возрасни да поминат низ процес на „дизајн размислување“, со што ќе им се овозможи да го имплементираат методот во нивната организација.

Проектот „21C – SDG: 21st Century skills in the context of the UN's Sustainable Development Goals for pupils“ цели кон зголемување на вештините и компетенциите на учениците во 21 век, во контекст на Целите за одржлив развој. Реализирани активности во 2021 година:

- Тренинг за наставници
- Тестирање активности во основни училишта
- Изработка на [прирачник за Целите за одржлив развој](#).

Целта на проектот „Making Learning Fun and Ecological“ е да произведе специфична и иновативна онлајн платформа која ќе содржи материјали кои ќе ги мотивираат младите да станат активни во нивните заедници и да го поттикнуваат социјалното претприемништво. Овие материјали (вежби, игри, наставни програми, активности итн.) вклучуваат теми како животна средина, климатски промени, одржливо живеење/практики, кои се очекува да помогнат во развојот на вештини како што се решавање проблеми, тимска работа и други креативни решенија. Реализирани активности во 2021 година:

- Поставување на [веб-платформа](#)
- Подготовка на активности за социјално и зелено претприемништво
- Реализација на серија работилници наменети за млади, професори и едукатори
- Подготовка на [прирачници](#) и [едукативна алатка](#) со цел, развој на социјално претпријатие, од идеја до реализација.

„Разбистри се“ е едномесечна кампања за подигнување на свеста преку споделување информации, пораки и статистички податоци поврзани со водата. Кампањата беше отворена на 22 март – Денот на водата и траеше до 22 април – Денот на планетата Земја. Во истиот период, беше отворен конкурс за средношколци со акцент на оние кои живеат во регионот на Брегалница со наслов „Водата и водните ресурси во моето место на живеење: минато, сегашност и иднина“. Споделувањето на идеите на победниците беше направено на онлајн настан, додека наградувањето беше направено при посета на „Едукативниот центар за зачувување на природата“.

Образовната програма „Вело училишта“ која се спроведува од 2018 година, го промовира велосипедизмот како безбеден, здрав и алтернативен начин на превоз за учениците преку првата „Вело училишна мрежа“. Програмата е препознаена и има добиено позитивни препораки за нејзина имплементација во училиштата широм државата, од страна на Министерство за образование и наука и Биро за развој на образованието. Досега во рамки на програмата се спроведени 140 работилници, а беа вклучени повеќе од 100 наставници, повеќе од 10.000 ученици и повеќе од 500 родители. Реализирани активности во рамки на програмата се:

- Изработка на дидактички материјали за возење велосипед за родители, наставници и деца помеѓу прво и деветто одделение
- Изработка на [прирачник](#) кој содржи активности за возење велосипед
- Креирање на [веб платформа](#).

„Вело родео“ е концепт на организирање на настани на отворено, кои имаат за цел промовирање на велосипедизам, со акцент на унапредување на постоечките и стекнување со нови вештини кај децата. Фокусот на настанот е насочен кон веќе препознатливиот вело полигон, кој постојано се надополнува и надоградува во согласност со барањата и потребите на децата. Организацијата реализираше вело родео во Општина Чешиново со ООУ „Страшо Пинџур“, Градски Парк – Скопје, Општина Вратница со ООУ „Симче Настовски“ со поддршка на Делегацијата на Европска Унија во Скопје и Europe House. Како дополнителни активности се издвојуваат едукативните игри на теми поврзани со заштита и унапредување на животната средина, одржлив развој и велосипедизам, како и креативните работилници кои ги водат познати уметници.

Тековен проект на здружението е „Graffiti Art Takes the Street“ чии предвидени активности се цртање графити на популарни локации. Темите за графитите се едукативни со позитивни пораки за младите и фокус на животната средина, климатските промени, заштитата на животна средина, екологијата и младинскиот активизам. Локациите на кои е започнато цртањето на едукативни графити се всушност образовни установи, односно основни училишта и градинки со изразена согласност за изработка на графити, лоцирани во општините Центар и Карпош од Скопје.

Преку активностите на проектот „RIDE AND SMILE“, целта на здружението е да ги поттикне младите да возат велосипед до училиште на забавен начин преку игра. Активностите на проектот вклучуваат креирање и употреба на веб-платформа и мобилна апликација, каде што учениците од партнерските земји заедно со наставниците ќе внесуваат поени од километри поминати со велосипед, ќе одат до училиште со велосипед и ќе учествуваат во меѓусебен натпревар. Една од позначајните активности е истражување и практикување на дидактички активности од страна на наставниот кадар од партнерските земји. Овој вид на активности опфаќаат креативни работилници и активности за во училища како и теренски активности со возење велосипед и пешачење. Ваква информативна работилница беше одржана од страна на ОУ „Ј.Х. Песталоци“ - Скопје, заедно со „Еко Логик“.

„Охрабрување на децата и младите во Северна Македонија да станат двигатели на промените за намалување на ранливоста на заедниците од климатските промени“ е проект спроведуван од УНИЦЕФ со финансиска поддршка на Шведската агенција за меѓународна соработка и развој (СИДА). Проектот има основна цел да ги надгради постоечките, но и да креира нови вештини и знаења кај образовните институции низ земјата, акцентирајќи ги просветните работници и учениците преку креирање и интегрирање на наставни и вон-наставни програми, дидактички материјали, но и тренинг програми за просветните работници, сè со цел обезбедување на идно ефикасно, иновативно и интерактивно образование во областите на заштита на животната средина и климатските промени.

Проектот „The Art of Cycling“ поддржан од ЕРАЗМУС+, во партнерство со организации од Италија и Унгарија ќе се обиде да ги извлече позитивните страни од кризата со КОВИД 19 со тоа што на целна група на возрасни лица ќе им даде можност за учење и надградба на капацитети (склопување и поправка на велосипеди) и работа со уметници (уметничко сликање на велосипед) како пристап за зголемување на мотивацијата за учење за велосипедите и нивните функционалности. Идејата е да се мотивираат луѓето да се приклучат на уметнички работилници на кои ќе се испорачуваат и курсеви/работилници за одржување и поправка. Добиените производи ќе бидат вметнати во Прирачник во кој ќе бидат презентирани курсевите/модулите за одржување на велосипед низ призмата на уметноста. Во текот на 2021 година се реализираа партнерски состаноци и беше подготвен првиот дел од Прирачникот планиран во рамките на проектот.

Проектот „Развој на едукативни ресурси за заштита на пештерите и лилјациите во Националниот парк Галичица“ се имплементира од ноември 2021. Носител на проектот е „Црвен крст Охрид“ во партнерство со Истражувачко Друштво „Урсус Спелеос“ и „Еко Логик“. Главна цел на проектот е зајакнување на капацитетите за едукација за заштита на природата со акцент на заштита на пештерите и лилјациите во Националниот парк Галичица. Во текот на 2021 година се реализираа партнерски состаноци и посети за следење, додека интерактивните игри за заштита на пештери и лилјаци влегоа во подготвителна фаза.

Заштита на геолокалитетот Куклица е главна тема на активностите на здружението „Извор“

Здружението „Извор“ од Кратово го реализираше проектот „Мониторинг на природно наследство на споменик на природа Куклица“, финансиран од Програмата за инвестирање во животната средина за 2021 година при Министерството за животна средина и просторно планирање. Во рамки на проектот беа прибирани и анализирани постојните литературни податоци за гео-вредностите на локалитетот (изработка на стручна документација), беше извршена споредбена анализа на гео-појавите и анализа на документи (изработка на стручна документација) како и теренска проекција, истражување и мапирање на значајни закани (изработка на стручна документација), беше изработена фото документација и дигитални карти за природните и културни вредности и се изработи извештај на мониторинг со користење на најсовремените достапни методи за таа намена. Просторот што беше предмет на истражување на оваа проектна активност е геолокалитетот Куклица (лоциран 10 км северозападно од Кратово). Овој локалитетот претставува своевиден споменик на природата со исклучително научно образовно, културно и туристичко значење.

Интернет порталот „aberdojde.mk“ на Здружението „Рурален центар Огражден“ со нови содржини од руралниот развој

Здружението „Рурален центар Огражден“ од Босилово во изминатиот период активно работеше на развој на интернет порталот aberdojde.mk збогатувајќи го со бројни содржини од македонските села и рурални подрачја. Имајќи го руралниот развој во фокусот, на интернет порталот може да се прочитаат информативни вести и содржини за природно богатство, културно наследство, селски туризам, интервјуа, приказни од селото, останати успешни приказни и слично. Порталот и во иднина ќе продолжи да објавува корисни информации за руралниот развој и развојот на локалната заедница.

„Ин Виво“ – Од производство на биохумус до подобри социоекономски услови и инклузија на сите граѓани

Здружението за социјален и економски развој „Ин Виво“ од Скопје се фокусира на процесот на обезбедување достоинствени социоекономски услови и соодветна инклузија на сите граѓани. Здружението во изминатиот период започна да произведува биохумус, со што се овозможува подобро неформално образование, промоција и поддршка на органското производство, соработка со граѓаните кои живеат и работат во руралните области и професионална реинтеграција на лицата со помалку можности како и придонес кон нивната финансиска независност. Со финансиската помош и поддршка од организацијата на „Caritas Italiana“, здружението ги спроведе следните активности:

- Зголемување на производствениот капацитет со можност да се произведува до 10 тони биохумус годишно
- Обезбедување техничка инфраструктура со која произведениот биохумус може да се пакува во биоразградливи кеси од 3 литри, со што истите ќе може да се пласираат во малопродажната мрежа
- Реализација на првата поголема испорака на биохумус за соработниците на здружението од „Црвениот Крст“, а сите заработени средства беа наменети за помош и поддршка на бездомните пријатели кои се вклучени во производството.

Рурален развој во малешевско-пијанечкиот регион поддржан од „ЛАГ Малеш-Пијанец“

Локалната акциска група Малеш-Пијанец ја презеде одговорноста за управување со работилницата за преработка на храна во Пехчево. Таа претставува кујна која е соодветно опремена и сертифицирана согласно правилниците за преработка и продажба на храна и HACCP стандардите и служи како заеднички простор во кој сите локални чинители може да закажат термин за приготвување и преработка на своите производи, притоа користејќи ја во целост опремата од работилницата за преработка на производите кои ќе ги набават. Оваа активност е реализирана во рамки на проектот „Организациски развој на МРР и развој на одржливи модели за обезбеденост со храна во локалните заедници“, поддржан од We Effect Europe.

„ЛАГ Малеш-Пијанец“ е локален партнер на „Мрежата за рурален развој на СМ“ во реализација на Програмата на УСАИД за развој на заедницата. Во изминатиот период локалниот координатор и тимот на Програмата остварија средба со градоначалникот на Општина Берово – Звонко Пекевски, градоначалникот на Општина Пехчево – Александар Китански и секретарот од Општина Делчево – Билјана Прачковска, како и неколку компании и здруженија на териториите на трите општини. Преку средбите се разговараше за можностите за соработка во рамки на Програмата и како вклученоста на сите локални чинители ќе обезбеди подобар живот за населението и поголем развој на регионот. Локалната акциска група работи на анкетирање на претставници од сите засегнати страни со цел да се оцени почетната состојба.

„Меден Исток“ произведува мед на одржлив начин

Покрај производство на мед и пчелни производи, здружението „Меден Исток“ применува одржлив концепт на пчеларство и биотехнички методи во одгледувањето на македонската автохтона пчела *Apis mellifera macedonica* и се фокусира на теми од областа на едукација и подигнување на свесноста за важноста на одржливото одгледување пчели, употреба на соодветни средства за третман кои не се штетни за животната средина, садење на автохтони медоносни растенија и зачувување на биодиверзитетот, вклученост на младите и жените во пчеларството, подобрување на локалниот економски развој и намалување на миграционите процеси во регионот преку обезбедување нови можности за економски дејности од областа на пчеларството. Изминатиот период здружението работеше на:

- Сертифицирање нови 13 пчелари и пчеларки преку верифицираната програма за Основно пчеларство на одржлив начин

- Воспоставување систем за внатрешна контрола на производството во рамки на здружението и постапка за добивање право на користење на трговска марка

- Продажба на мед произведен на одржлив начин. Со внесување на кодот од капачето во лентата за пребарување на веб страницата на „[Меден Исток](#)“, потрошувачот се упатува кон пчеларникот од каде потекнува медот и истиот може виртуелно да го посети преку 3D визуелизација. Медот се продава преку нарачки на интернет страницата и [социјалните медиуми на здружението](#) и @medenistok на Инстаграм, во продавницата „Добра земја“ во Скопје и преку електронската продавница www.efarm.mk.

- Медена едукација преку подготовка на неколку публикации за пчеларство и справување со болести и штетници кај пчелите, предавање за пчеларските здруженија, учество на повеќе саеми и фестивали за пчеларството во земјата и соседството и подигнување на свесноста на пошироката јавност за значењето на пчелите и пчеларството.

- Развој на бројни проекти преку потпишување меморандум за соработка со „Национална федерација на фармери“ за заедничко спроведување на активности и приклучување на иницијативата на „Словенечкиот пчеларски сојуз“ - Ден за садење на медоносни растенија.

Формирањето и успешното функционирање на „Меден Исток“ е континуирано поддржано од Програмата за зачувување на природата, проект на Швајцарската агенција за развој и соработка (SDC), координиран од „Фармахем“ од Скопје.

„Мрежа на млади фармери“ ги охрабрува младите да размислуваат за кариерното советување и социјалното претприемништво

„Мрежа на млади фармери – ММФ“ од с. Мешеишта, Дебрца изминатиот период реализираше работилници и обуки со 30 млади лица од Охрид за кариерно насочување и советување. Овие работилници се организираа во рамките на проектот „Креирање на кариерна патека во согласност со пазарот на труд“ спроведуван од „Коалиција на младински организации СЕГА“ и финансиски поддржан од Генерален Секретаријат на Влада на Република Северна Македонија, преку Програмата за финансиска поддршка на здруженија и фондации. Работилниците беа наменети за млади од 18 до 30 години кои се на возраст кога ги носат одлуките за продолжување на своето образование како и за лицата во работен однос кои ги развија своите вештини за прилагодливост на промени во кариерата.

Здружението учествуваше со изложбен штанд на првиот Регионален саем на социјални претпријатија во Југозападен плански регион кој беше одржан во Центарот за култура „Григор Прличев“. Саемот беше во организација на „Регионалниот центар за поддршка на социјални претпријатија“ и проектот „Поддршка на социјалните претпријатија“. На настанот беше презентирана работата на 14 социјални претпријатија и граѓански организации од Југозападниот регион кои функционираат како социјални претпријатија.

„Регионален центар за застапување“ со активности за младите и одржливиот развој

Здружение на граѓани „Регионален центар за застапување“ – Делчево на граѓанските организации им овозможува услуги како: организирање обуки и тркалезни маси, обезбедување човечки ресурси, информирање за конкурси, комплетна техничка опрема, интернет, библиотека и дневен печат, превод, консултации и помош за изработка на проекти, активности за промоции на ЕУ фондови и други странски фондови.

Проект: Бизнис развој на млади преку социјално претприемништво

Донатор: Амбасада на САД во Скопје

Цели: Да се подигне свеста за социјалното претприемништво, стимулирање на развојот на нови социјални производи, услуги, технологии и способности во источниот регион на земјата, што на долг рок ќе ги зголеми приходите и ќе овозможи раст на економијата и подобар животен стандард.

Активности:

- Кампања за социјално претприемништво за подигнување на свеста за социјалното претприемништвото и неговите придобивки
- Основање центар/младински хаб за социјално претприемништво
- (Летен) камп за социјално претприемништво (летен)
- Саем за социјално претприемништво

Проект: Зајакнување на локалниот економски развој и туризмот

Донатор: Општина Делчево

Активности:

- Изработка на промотивно видео за Делчево
- Изработка на електронска промотивна брошура за Делчево

Проект: Наш град – партнерски проект

Донатор: Амбасада на САД во Скопје

Цел: Да се адресира отсуството на активно учество на граѓаните во урбаното планирање и конкретно уредувањето на јавните простори.

Активности:

- Организирање работилници со ученици
- Состаноци со клучни чинители
- Подготовка на промотивни материјали
- Состаноци за застапување

Проект: Патоказ на еколошки практики во младинската работа во руралните области и урбаните предградија (2021-2023)

Донатор: Еразмус+ Програма

Цел: Унапредување на еко-вештините кај младите

Активности:

- Организирање транснационални состаноци
- Организирање 4 работилници за еко практики
- Настани за подигнување на јавната свест
- Изработка на програма со клучните еко-вештини кои им се потребни на младите и младинските организации за зачувување на животната средина

Проект: Зајакнување на локалниот економски развој и туризмот

Донатор: Општина Делчево

Активности:

- Изработка на промотивно видео за Делчево
- Изработка на електронска промотивна брошура за Делчево

„Рурална коалиција“ продолжува со унапредување на руралниот развој

Изготвен ИПАРД Извештај во сенка

Изработен е првиот „ИПАРД извештај во сенка“ во соработка со „Здружението за истражување и анализи – ЗМАИ“ за трошењето на европски пари од програмата за рурален развој на ЕУ за периодот 2014-2020, преку кое точно може да се утврди процентот на искористеност на ИПАРД од страна на земјоделците. Преку ваквата анализа се согледуваат и препораките за ИПА 3 програмирањето. При изработката на истиот беа вклучени 70 земјоделци опфаќајќи повеќе плански региони во државата. Беа реализирани 6 интервјуа со општините, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, како и Агенцијата за поттикнување на развојот во земјоделството. Извештајот беше промовиран во Europe House, а беше изработено и промотивно видео.

Климатска акција за климатските промени во земјоделството

Организацијата, како активна членка на „Коалицијата за клима“, беше вклучена во испраќање на 10 соопштенија до јавноста за реакции или барања кои што се поврзани со климата кај нас, а исто така беше дел и од истражувањето на Министерството за труд и социјална политика за родот и влијанието на климатските промени врз родот. Една од заедничките реакции на „Коалицијата за клима“ е и [таа по повод Светскиот ден на сушата](#).

Кампањата „Климатска акција за климатските промени во земјоделството“ се реализираше во соработка со локални здруженија во 5 плански региони: Југоисточен, Југозападен, Североисточен, Полошки и Пелагониски, при што беа посетени над 30 села и над 100 земјоделци беа директно вклучени во средбите на отворено.

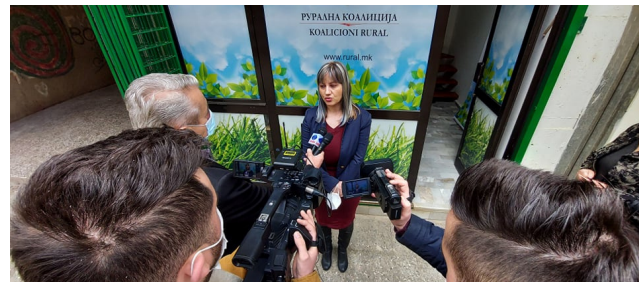
Организацијата одржа и 2 онлајн едукативни работилници со над 50 присутни кои што опфаќаат учесници од сите 5 плански региони и минимум 10 различни здруженија, а кои што говорат и ги насочуваат земјоделците кон преземање на паметни климатски практики. Креирани се 5 документи за јавни политики во насока на унапредување на активностите и стратешките документи и акциски планови кои што општините ги изготвуваат во борбата за заштита на животната средина и справувањето со климатските промени кои што се повидливи и на локално ниво.

Во соработка со ООУ „Кузман Јосифоски – Питу“ се спроведе практична едукација и работа на тема: „Климатска едукација – СЕГА и ВЕДНАШ!“. Покрај тоа беше подготвена и изложба на ликовни творби. Организацијата потпиша меморандум за соработка со основното училиште со цел да ја зацврсти соработката и заедничкото делување на оваа тема. Креирана беше и [регионална сторија на Ал Џезеира](#) за земјоделството и климатските промени, како и 2 национални истражувачки новинарски стории.

Отворање на првиот центар за локална е-поддршка и добро управување

„Рурална Коалиција“ во рамките на проектот „Дигитализација во земјоделството – СЕГА!“ отвори локален центар за логистичка и техничка поддршка на руралното население при електронската комуникација со институциите. Улогата на центарот за е-поддршка е да го поддржи и олесни процесот на добивање на електронски услуги од национални и локални институции со фокус на услугите кои што им се најпотребни на земјоделците и населението во руралните средини. Во текот на реализацијата на проектните активности и работата на центарот беше изработен и првиот [Извештај за нивото на дигитална писменост во руралните средини](#) кој што говори за реалната состојба со користењето на дигиталните алатки во руралните средини. Исто така, во рамките на овој проект беше креирана и [првата онлајн платформа](#) која ги обезбедува сите услуги на едно место за земјоделците.

Одбележување на Месецот на родова рамноправност - март

Во рамките на проектот „Низ женски леќи: покревање на политики и буџетски иницијативи, следење на спроведувањето на локалните акциски планови за родова еднаквост“ кој го спроведува „Рурална Коалиција“ и „Центарот за истражување и креирање политики (ЦИКП)“ со проектните партнери „ЕХО“ – Штип, „Лулуди“ и „Новинари за човекови права“ – Скопје, се реализираше едномесечна кампања на социјалните медиуми посветена на родовата еднаквост во државата насловена како [„Месец на родовата рамноправност во донесувањето одлуки“](#). По овој повод се реализираа низа настани и активности и тоа: изготвување родова анализа на 17 општини (Делчево, Македонска Каменица, Старо Нагоричане, Неготино, Кавадарци, Крушево, Кривогаштани, Илинден, Шуто Оризари, Чаир, Струга, Гевгелија, Липково, Вевчани, Теарце, Брвеница и Радовиш), организирање [дебата](#) со координатори за еднакви можности на 17-те општини, [обука](#) со новинари за поголема родова сензитивност, инфо-сесии со граѓански организации од 17-те општини, како и инфо-сесии со претставници на 17-те општини. Беа одржани 56 сесии на буџетски форуми и 4 обуки (основни и напредна) за процесите на родово-одговорно буџетирање и за претставниците на општините.

Првиот рурален женски е-пазар „Наша тезга“ започна со работа

„Рурална Коалиција“ работеше на воспоставување на првиот рурален женски е-пазар „Наша тезга“ како одговор на КОВИД-19 пандемијата кога е во прашање родовата еднаквост и положбата на жените во руралните средини. Целта на ваквата активност е унапредување на социјалната и економска положба на жените во руралните средини и остварувањето на Целите за одржлив развој на Обединетите Нации и тоа особено кон Целта 2 за нула глад, Целта 5 за родова еднаквост и Целта 8 која се однесува на економскиот раст и достоинствена работа за сите. На „Наша тезга“ може да се купат производи од над 100 жени членки кои го промовираат домашното производство на храна од сите 8 плански региони. Во исто време посетителите може да ги прочитаат и нивните приказни и да се запознаат со традицијата на нивното производство.

Рурална женска мартовска кампања

Руралната женска мартовска кампања е начинот на кој што „Рурална Коалиција“ во партнерска соработка со здруженијата „Вредни росомански раце“ – Росоман и „Здружение Радика Де“ – Дебар придонесува жените од руралните средини да излезат од економска невидливост и да уживаат во родовата еднаквост, правото на работа, правото на заработување, правото на градење на сопствен бизнис, правото на сопствен имот, правото на сопствен глас на одлучување во домот, локалната заедница и во институциите на локално и национално ниво. „Од жена за жена“ е кампањата со која организацијата го започна месецот на жената, каде што беа реализирани над 70 директни средби со жени од руралните средини од над 50 села на територијата на целата држава. Со нив беа дискутирани родово-сензитивни прашања и симболично беа доделени подароци на жените кои беа изработени од самите жени.

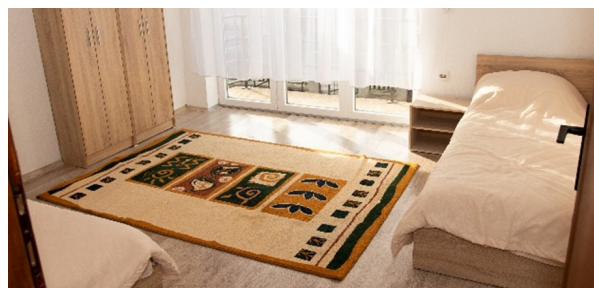

Локалниот развој, животната средина и претприемништвото во фокусот на „ЦеПроСАРД“

ЦеПроСАРД

„Заедно за повеќе можности и поддршка - ТИМОР“

Проектниот тим на „Заедно за повеќе можности и поддршка - ТИМОР“ продолжи да работи на предвидените проектни активности со цел да формира вкупно 10 станбени единици за живеење со поддршка на територија на целата држава, од кои 2 станбени единици се веќе во функција во Демир Капија и Неготино. Овие станбени единици за живеење со поддршка се нов дом за 10 лица со средна и тешка попреченост. По преселбата на лицата со попреченост во станбените единици кои веќе се во функција, воочливо е значителното позитивно влијание врз емоционалната состојба на корисниците и нивната социјална инклузија во заедницата по преселувањето од „Специјалниот Завод Демир Капија“.

Проект „Поддршка на социјалните претпријатија преку следење на принципот – Не оставај никој зад себе“

Во декември, „ЦеПроСАРД“ започна со имплементација на проектот „Поддршка на социјалните претпријатија преку следење на принципот – Не оставај никој зад себе“. Главната цел на проектот е поддршка на развојот на нови и веќе постоечки социјални претпријатија и поттикнување на нивната економска независност. Исто така, претставници од здружението беа дел од првиот Национален саем за социјални претпријатија во „Центарот за поддршка на социјални претпријатија“ во Скопје, каде земаа учество во панел дискусијата. За поттикнување на формирање и развој на социјални претпријатија беше обезбедена грантова поддршка и поддршка за вработување на ранливите категории на граѓани преку креирање нови и стабилни работни места. Проектот е во времетраење од 18 месеци и е финансиран од ЕУ.

Соработка со локалните власти и институции во секторот клима и енергија

Во текот на месец јуни, претставници од здружението учествуваа во презентација на стратешкиот документ „Општински план за обновлива енергија“ на Општина Карпош изработен од страна на „Енвирос“ и неговите локални експерти. Документот е изработен во рамки на проектот „Општински план за обновлива енергија: иновативно искористување на сончевата енергија во општина Карпош“, кој се спроведува од страна на Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП) преку Словачкиот фонд за предизвици, со финансиска поддршка од Министерството за надворешни и европски прашања на Република Словачка. Целта на изработката и дисеминацијата на вакви стратешки планови е пренесување на европската пракса во општините во државата.

Проект „Зелена Топлина“

Заедно со Општина Радовиш, Здружението „ЦеПроСАРД“ од Скопје започна со имплементација на проектот „Зелена топлина (Green Heat)“ со цел воведување ефикасна услуга за централно греење, ориентирана кон корисниците и базирана на обновливи извори на енергија. Проектот цели кон овозможување современа, еколошка, општинска услуга за греење на јавни згради преку воспоставување на систем за централно греење што ќе придонесе за подобрување на условите за живот на локалното население преку воспоставување на пилот-единица во Општината Радовиш. Како прв систем од ваков вид во земјата, тој ќе се базира на сончевата енергија и биомасата, а ќе поврзе пет јавни згради. Проектот е финансиран од ЕУ од програмата IPA „EU for Municipalities“.

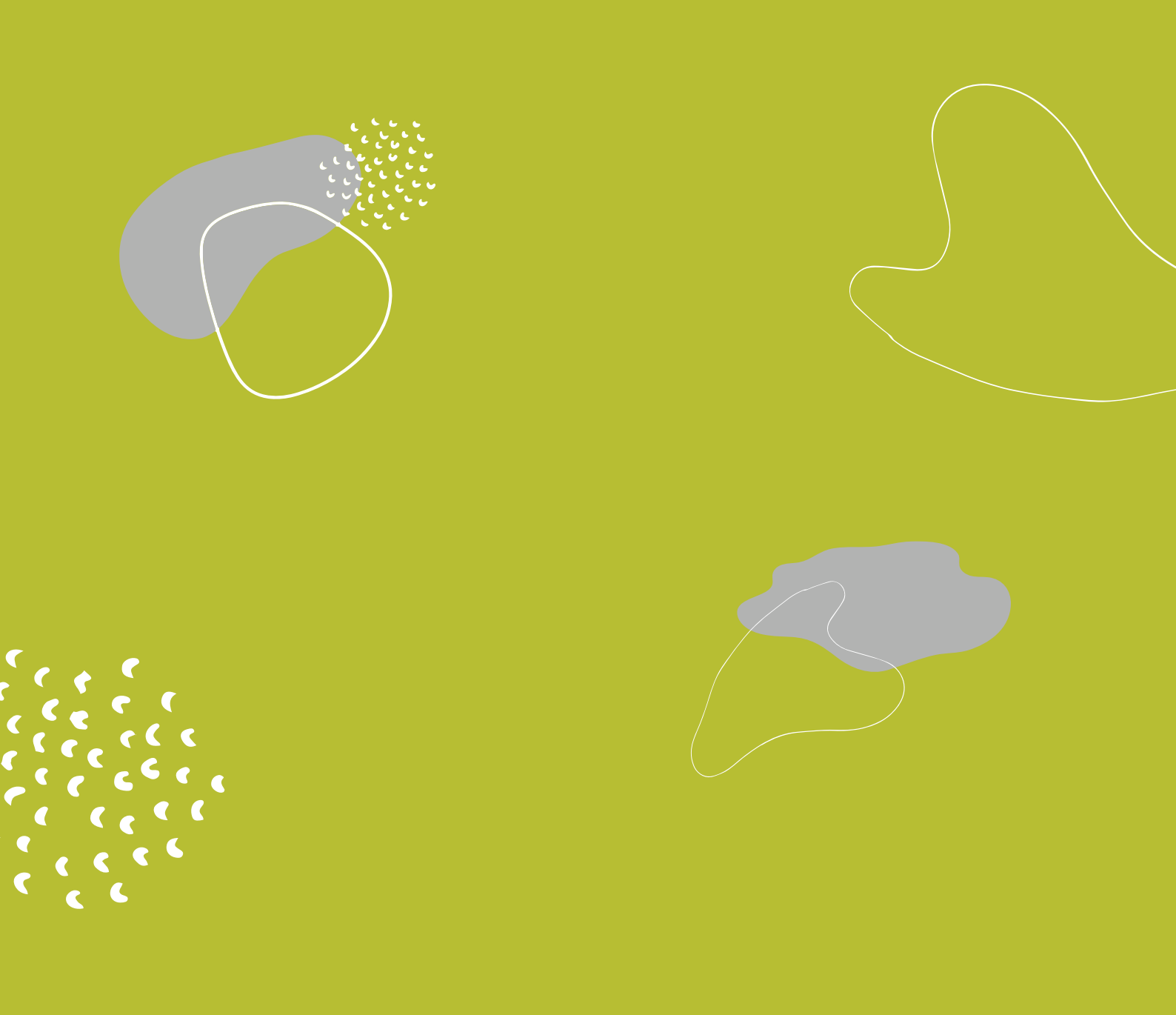
Промоција на рурално претприемништво во соработка со локалните власти

Изминатиот период, здружението соработуваше со „Центарот за развој на Пелагонискиот плански регион (ЦРППР)“ да обезбеди поддршка на претприемачи и поединци од Пелагонискиот регион кои имаат иновативни бизнис идеи со цел да ги зајакнат своите капацитети и способности за искористување иновативни можности и за вмрежување на национално и меѓународно ниво. Ангажманот беше реализиран во рамки на проектот „Паметно рурално претприемништво“, финансиран од програмата за Балкан Медитеран, што го спроведоа осум партнерски организации од пет земји. Ангажманот резултираше со развој и имплементација на пилот активности за запознавање на крајните корисници со алатките на „SmartRural“ бизнис моделот преку консултации и обуки, обезбедување поддршка на претприемачи/невработени за изработка на акциски планови бизнис идеи и организација на 4 работилници за ширење на моделот „SmartRural“ како и подготовка на материјал за обука.

Соработка со бизнис секторот

Здружението се фокусираше и на соработка со бизнис секторот во изработка на проектни апликации во рамки на повик на Фондот за иновации и технолошки развој. Соработката се однесуваше на помош и поддршка при изработка на проектна апликација за компанијата „Гобекс Плус“ од Скопје, која сака да воведо иновативна рецептура за производство на органски сокови произведени преку иновативен, стандардизиран, еколошки процес на производство. Преку развивање на ова производство се искористува бизнис можноста која е идентификувана за пласман на производот надвор од границите на нашата земја.

МРЕЖА ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ НА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.ruralnet.mk

info@ruralnet.mk

www.facebook.com/RuralDevelopmentNetwork

www.instagram.com/ruralnet.mk